

Redacția

și

Administrația

Cluj Reg. Maria 14
TELEFON 124Anunțurile se pri-
mesc după tarif.Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

Biblioteca Universității
Cluj

CLUJUL

ZIAR INDEPENDENT

Abonament:

Pe un an Lei 160.—
Pe 1/2 an „ 80.—
Pe 1/4 an „ 40.—Pentru Străinătate:
Pe un an Lei 320.—
Pe 1/2 an „ 160.—
Pe 1/4 an „ 80.—Pentru America
Pe un an 2 dolariManuscrisele
nu se înapoiază.

Un exemplar 3 Lei.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

In străinătate un exemplar 4 Lei.

Răvaș

Partidele din opoziție nereușindu-le blocul plănuț pentru răsturnarea guvernului, au început să întreprindă noi metode, ca să poată ajunge la putere. Metodele aceste se evedentează în parte prin tratativele pornite, pe de o parte între naționaliști, național-democrați și fracțiunea dlui Argetoianu, pentru formarea unui singur partid de guvernământ lorga—Maniu—Argetoianu, iar pe de altă parte între țărăniști, averescani și conservatori pentru formarea unui partid de guvernământ Marghiloman—Averescu—Lupu.

Opinia românească în tot cazul este foarte curioasă ca să vadă rezultatul tratativelor și metodelor întreprinse.

Intreprinderile neromâne în majoritate covârșitoare după cum am accentuat în mai multe rânduri, evită să-și angajeze români. În această chestie senatorul Bianu zilele trecute a interpellat guvernul, cerând să ia dispoziții pentru a se executa sever legea naționalizării întreprinderilor. Guvernul însă până în prezent n'a luat nici o dispoziție în acest sens.

Românii așteaptă cu nerăbdare, ca să se ia dispoziții pentru a se angaja români la toate întreprinderile, baremi în proporția de 50%, după cum se prevede în legea naționalizării, pentru că astfel s'ar putea plasa foarte mulți studenți etc. cari sunt lipsiți de mijloacele necesare pentru a-și continua studiile.

Procesul studenților I. Moța, C. Zelea-Codreanu, T. I. Popescu, Corneliu Grigorescu, Ilie Gârneată și Radu Mironovici acuzați că au făcut propagandă pentru a provoca pogromuri, se debate în 29 Martie. Procesul promite a fi atât de interesant, ca și cel al memorandumului, avându-se în vedere, că studenții aceștia sunt victimele unor uneltitori străini intereselor române, având singura vină, că sunt români înfocați și nu meritau să se țină aproape un an de zile în arest preventiv.

Acei, cari sunt autorizați să judece în acest proces în tot cazul să aibă în vedere nu descușajarea, ci încurajarea românilor pentru a propaga necesitatea domnării elementului românesc în viața social-economică a României, a cărei integritate și siguranță numai românii adevărați o pot garanta!

V. I. Moldovan.

Panamaua dela Răchițele

Amânarea procesului moșilor denunțati în dreptul lor ca răsvăritori.

Procesul moșilor exploatați prin exproprierea pădurilor celor 29 comune dela Răchițele plasa Huedin, județul Cojocna, s'a amânat, avându-se în vedere neclarificarea chestiei și agitația publicului românesc, care s'a pregătit

să manifesteze pentru interesele române

întocmai, ca și în procesul memorandumului de pe vremuri. Demonstrația era să se pornească pe motivul, că Tischler, Fischer & Co. au exploatat mai mulți români pentru

a-și multiplica milioanele în desinteresul românilor

și în acest scop în chestia expropriierii pădurilor dela Răchițele, pentru a-i exploata pe moși, s'a folosit de naivitatea profesorului universitar Gh. Leon din Cluj și deputatului dr. Andrei din Huedin, pentru a

compromite elementul românesc în favoarea dușmanilor României.

În tot cazul românii sunt curioși să vadă până unde mai merge obraznicia dușmanilor interni ai româniei.

Plecarea dlui Petala

Zlarele din anturajul „anumitei prese“ uneltitoare, în legătură cu plecarea dlui general Petala — în special „Lupta“ dlui dr. Lupu-Wolf, — scriu, că dl general Petala a trebuit să plece în urma atitudinii d-sale (nefavorabilă antiromânilor), în urma cărui și-ar fi luat proporții dezvoltarea fascismului și la sate. Cu apucăturile „anumitei prese“ antiromâne suntem de altfel obișnuși, încât nu ne miră nici obraznicia aceasta, dar pentru a preciza adevărul, trebuie să arătăm, că dl general Petala pleacă, pentru că a fost numit inspector de armată mai înainte. Românii știu, că „anumita presă“ și în acest caz a căutat să atace mișcarea național-română aducând în legătură cu fascismul plecarea dlui general Petala.

Demonstrația basarabenilor

Basarabeni caută să aranjeze întruniri de protestare contra uneltirilor rusești și comuniste, pentru a demonstra, că Basarabia s'a reunit pe bază legală cu România. În Cluj studențimea basarabeană organizează o demonstrație în 29 Martie, la care vor participa toți românii adevărați.

Sărbătorirea dlui I. Stănescu-Papa

În seara de 22 l. c. Teatrul Național din Cluj a aranjat un festival artistic în onoarea apreciatului său artist dramatic Ioan Stănescu-Papa, care cu această ocazie și-a sărbătorit aniversarea de 30 ani în activitatea-i neobosită pe scena teatrelor naționale. La ridicarea cortinei, scena era tixită de iubitorii săi colegi, din mijlocul cărora a eșit mai întâi dl Zaharia Bârsan, care în calitate de director al acestui teatru îl felicită ca pe un vechi, bun și activ coleg și ca pe unul dintre primii artiști, cari au sărit să dea mână de ajutor atunci, când Teatrul Național urma să se înființeze la Cluj. Glasul vibrător al dlui Z. Bârsan a stârnit emoție în fiecare din noi și mai sublim a fost punctul, când dl Bârsan a sărutat pe artistul „Papa“ în semn de mulțumire și recunoștință prezentându-i și o cunună de flori.

A continuat apoi dl George Dima, directorul conservatorului de aici, felicitându-l în numele colegilor și întregului conservator, arătând că dl Stănescu în calitate de profesor al acestui conservator a contribuit mult la perfecționarea tinerele talente.

A mai vorbit dl A. Hodoș în numele Sindicatului Presei Române din Ardeal, apoi în numele colegilor săi artiști Dl Braborescu într'o frumoasă cuvântare îi dorește spor mult la muncă și-i prezintă o cunună de argint cu 39 de frunze, iar pe fiecare frunză este gravat câte un nume al iubitorilor săi colegi.

Apoi unul dintre studenții în litere și filosofie i-a prezentat un buchet, exprimându-și dragostea ce-i păstrează cu toții.

Într'un clocot de nenumărate și nesfârșite aplauze și-a arătat și publicul dragostea ce-i păstrează, apoi a urmat piesa „Paianjenul“ unde dl Stănescu-Papa în rolul lui Zăvoianu a fost foarte simpatice și a jucat foarte însuflețit.

După terminarea piesei a urmat banchet la restaurantul „Central“ până dimineața.

Îi dorim și pe această cale dlui Stănescu-Papa să ajungă încă 30 ani de frumoasă și laudabilă activitate aici la noi, ca și până în prezent și să-l mai putem sărbători în mijlocul nostru cu tot atât entuziasm și plăcere ca și în acea seară.

Anca.

Mișcarea studențimei

Studențimea universitară din Cluj convinsă de temeinicia adevărului străbun: „Nusquam periculum sine periculo vincitur“, nu s'a ferit să se expună din nou insultelor și insinuărilor „anumitei prese“ din București. Nu s'a dat îndărăt dela supremul gest de protestare, față de autoritatea polițienească, care a crezut că este necesară intervenția armată pentru restabilirea ordinii. Studențimea universitară însă nu țintește la neorândueli și nu vrea ca între granițele Daciei întregite să domnească anarhia. Studențimea universitară din cuprinsul întregii țări constituie elementul de ordine cel marcant ca unul ce e convins că numai o stare de lucruri pașnică, va putea aduce cu sine întărirea românismului, pentru care luptă de un an și jumătate.

Dacă studenții au sequestrat pe dl Prefect al Clujului, nu înseamnă că studențimea a contravenit bunului mers al liniștii din capitala Ardealului.

Fapta studențească dela 18 Martie înseamnă că universitarii clujeni — ca și cei dela celelalte universități — înțeleg să protesteze contra tuturor, ce prin violență țintesc la suprimarea mișcării naționale, inaugurată de studențimea din întreaga țară în 1922.

Mișcarea națională pornită din rândurile universitarilor creștini a avut menirea de a rupe barierele Universităților și de a intra în sfera preocupărilor opiniei publice. Ea constituie în prezent pivotul în jurul căruia acționează ori-ce român, conștient de pericolul ce-l marcăează pentru țara românească elementul semit. Căci, este neînduios, că dintre elementele eterogene ce sălășluiesc între hotarele României, cel mai periculos pentru propășirea noastră națională, mai ales din punct de vedere economic, este elementul semit.

Greutățile întâmpinate de studențime în mișcarea ce a întreprins, au făcut pe vrăjmașii manifestării studențești, să creadă că această mișcare e pe moarte.

Protestul ridicat de studenți la 18 Martie, arată până la evidență, că mișcarea trăește cu toată impetuositatea, pe care o poate aduce cu sine avântul, calculul și sângele cald al tinereții.

Mișcarea dela 18 Martie a marcat un pas hotărâtor în acțiunea națională susținută din tot sufletul de studenții universitari. Ea a demonstrat tuturor aderenților din țară, tuturor indiferenților și tuturor vrăjmașilor studențimei că la mijloc trăește o hotărâre de neînrânt.

Mișcarea dela 18 Martie constituie a doua temelie, pe care se vor fundamenta acțiunile viitoare.

Acțiunea studențească va merge înainte, ca una ce pornește dintr'o doctrină națională științificește stabilită și care are aderența tuturor românilor conștienți. Căci acțiunea studențească nu este o pornire oarbă contra evreilor. Ea capătă semnificația unei fructuase manifestațiuni, prin aceea că înseamnă începutul operei de întărire și de validitate a neamului românesc, înținat aproape între hotarele sale etnice.

Marin Dragnea.

Uneltirile streinilor

„Ellenzék“ și în tovărășia acestuia mai multe ziare neromâne, publică cu bucurie știrea, că basarabienii, între cari și români, protestează contra realipirii Basarabiei la România, cerând plebiscit pentru acest teritoriu — cu toate că știe, cumcă Basarabia tocmai prin plebiscit a fost realipită la România.

Știrile reproduse în defavoarea României nu servesc, decât interese antiromâne, — știe destul de bine și „Ellenzék“ & Co., dar se pare că neromânilor le sunt mai convenabile astfel de știri.

Activitatea „Acțiunii Românești” în provincie

Intrunirea dela Turda

O parte dintre membri „Acțiunii Românești” din Cluj au mers Dumineca trecută la Turda cu scopul că să expună programul de activitate al „Acțiunii” și să facă aderenți la fructuoasa manifestare. Din Cluj s'au transportat un grup de 25 studenți în frunte cu dnii Ciortea, Cătuneanu, I. Hațeganu, adv. Roman și adv. Pop.

Ajunși la Turda au descins din automobil la sala cinematografului unde s'a deschis adunarea sub președenția dlui Moldovan, avocat.

Cel dintâiu ia cuvântul dl Ciortea care într'o expunere clară arată scopul ce-l urmărește „Acțiunea Românească” care vrea asanarea moravurilor și întărirea sub toate raporturile a elementului românesc.

Dl Grozea în cuvinte pitorești vorbește despre însămnătatea istorică a orașului Turda. Ia cuvântul dl Cătuneanu care pornind dela o doctrină juridică vorbește despre drepturile minorităților făcând distincție între elementul eterogen de baștină și cel venit după războiu. Pornind dela antagonismul dintre concepția lui Clemenceau și Wilson, dl Cătuneanu aduce ideea că în mintea noastră trebuie să troneze numai noțiunea de naționalitate.

În numele studenților vorbește dl Mitea arătând origina mișcărilor studențești și scopul național al acestor mișcări.

Dl V. Pop prezintă „numerus clausus” ca pe o necesitate de drept arătând că nu este în contradicție cu tratatele de pace.

După fiecare discurs corul studenților a intonat marșuri patriotice: Imnul studenților creștini, Pe-al nostru steag, Hernani și Sfântă zi de libertate.

Adunarea s'a terminat la ora 2.

După masă — care oaspeților li s'a servit prin familiile din Turda — a urmat în aceeaș sală interesanta și științifică conferință a dlui profesor dr. I. Hațeganu despre „Noua concepție a tuberculozei” arătând fazele de dezvoltare a acestei boli teribile și modurile de infecțiune, însoțită de proiecțiunile La conferință a participat foarte multă lume.

La ora 5 s'au făcut înscrieri la Casina Română din Turda cu a căror continuare a fost însărcinat preotul Rațiu.

Mai târziu va merge la Turda un delegat al Comitetului Central pentru constituirea Comitetului local.

La ora 6:30 oaspeții de Duminecă ai Turzii au plecat cu automobilul la Cluj intonând cântece patriotice.

— Societatea studenților sătmăreni își serbează în 29 Martie aniversarea.

Frățietatea italo-română

Italienii fașciști pentru intensificarea legăturilor cu românii.

— Acțiunea dlui C. Savu, fost deputat. —

Dl Constantin Savu, ziarist eminent, secretarul fașciștilor bănățeni, fost deputat, s'a reîntors zilele aceste din turneul, pe care l-a întreprins în Italia pentru a studia organizația regimului fașciștilor italieni.

Dl Savu în Italia a avut ocazie să vorbească cu mai mulți savanți, profesori, politicieni, financieri, economiști, etc. și a organizat conferințe în Firenze, Bologna, Genova, Milano, Torino, Spezia, Veneția, Padua, Peruggia, Sirena, Neapole și Roma, arătând situația României și contribuind la

intensificarea legăturilor fașciștilor italieni cu românii.

La conferința, pe care a ținut-o în Roma la „Istituto Italo-

Romeno” în 2 Martie,

făcând o comparație între Italia fașciștă și România viitoare,

în afară de notabilitățile italiene, între care a fost reprezentat și prim-ministrul fașcișt Mussolini, a asistat și dl Lahovary, ministrul plenipotențar român la Roma.

Dl Savu va organiza conferințe în mai multe orașe românești, arătând organizația Italiei fașciște.

În legătură cu aceste amintim, că

se anunță să vină în România și câțiva ofițeri superiori fașciști pentru a arăta metodele de organizare a armatei fașciște italiene,

ținând conferințe în mai multe orașe românești.

Propaganda antiromână

— Cum se compromite România în streinătate. —

Dl Argetoianu, fost ministru de interne în guvernul Averescu, în ziarul „La Roumanie” din Paris, caută să critice activitatea guvernului actual, atacând cu vehemență politica financiară a actualului regim.

Metodele dlui Argetoianu le au mai mulți politicieni români, cari vreau să se evidențieze, făcându-și autoreclame în străinătate prin atacarea partidului dela putere, cu toate că orice critică adusă în streinătate oricărui partid dela cărma României, nu contribuie, decât la compromiterea României.

Chestiile interne române întesându-se exclusiv pe români, nu trebuie să le folosim în streinătate pentru propagandă de partid, pentru că aceste sunt în desinteresul țării și româniei. Orice român prin urmare, prin combaterea vr'unei chestii a vr'unui partid român în streinătate, nu contribuie, decât la compromiterea țării și românilor.

Ce fac neamurile lui Marmorosch-Blank?

În Lugoj stăpânirea română lăsase în slujbă la Direcția Financiară pe o jidancă: Lili Wechselberger. Într'o zi Direcție avea de trimis 4 milioane de lei la București. Lili o știa asta cu zile înainte și așa s'a putut pregăti ca la București să ajungă o ladă de petri în loc de lada de bani... Amantul ei Geza Rozenberg chiar venise din Pesta la ea, avea gata pașapoarte pentru America, — și acum îi veneau chiar bine cele 4 milioane. Direcția a încredințat-o pe ea să ducă lădița la poștă. Ea a dus-o, dar se vede că acasă avea alta gata de pus în loc, căci la poștă ea o dat o ladă la fel și sigilată (pecetluită) în rânduială. Dar când cei din București au deschis-o, au văzut că-s bolovani în loc de bani.

În acest timp Lili cu iubitul său Rosenberg, trecuseră demult granița și vor fi pe drum spre America...

Până una-alta, Țara Românească, a cărei „credincioasă funcționară” era Lili, perde 4 milioane. Doar de aceea are atâta slujbași streini, să le tragă așa fel folosul...

Români creștini

Pe lângă multele rele ce ni-le fac evreii mai sunt și astea: își bat joc de credința și religia noastră. Să vedem cum? Bogătașul evreu M. Tischler din Str. Memorandului Nr. 8. are în curte o statuă ce reprezintă neamul lui Israel sugrumând nația creștină, care este reprezentată printr'o broască. — Această statuă se prezintă în felul următor: Un evreu cu barbă și perciuni cum sunt de fapt mai toți, în mâna dreaptă cu toiagul lui Moise, iar în stânga ține un brățel mic pe care evreul vrea să-l omoare. — Vă invităm să mergeți să studiați această statuă și să vă convingeți.

N. Nicris.

Îmbunătățirea situației magistraților

Guvernul a acordat magistraților un adaus de scumpete de 35%, având în vedere, că aceștia n'au fost prevăzuți în noua urcare de salarii acordate funcționarilor.

Salariile magistraților în urma noului spor se urcă lunar la peste 7000 lei, leafă pe care o are în prezent un general.

Vizita Suveranilor noștri în streinătate.

Termenul plecării Suveranilor noștri în streinătate a fost stabilit pe 6 Aprilie. Suveranii vor vizita mai multe țări, însoțiți de o mare suită.

A p e l

Clujeni și binefăcători de pretutindeni.

În ziua de Bobotează cei din Cluj, credem că vă mai amintiți, la serbarea și sfințirea apei știți că un om s'a atunat în apă pentru a scoate sfânta cruce. Apa fiind rece, acest om a răcit la creier, a fost internat în clinica de nervi și în urma unor chinuri groaznice, a murit.

În urmă a lăsat femeie și copii lipsiți de mijloace materiale, se luptă cu mizeria, dar n-o pot birui, n'au pâine, chiria le este neplătită de multă vreme, sunt expuși pericolului de a fi scoși din cameră, deci gândiți-vă la acești nenorociți și trimiteți-le obolul Domniilor Voastre, pe adresa dlui Al. Anca Piața Unirii sau văduva lui Ion Drevar, Calea Victoriei Nr. 66 Cluj.

N. C.

Menirea unei Biblioteci Universitare

În numărul trecut al acestui ziar, s'a expus „Chestiunea Bibliotecii Universității din loc”. Cum această chestiune de-un timp încoace a început să preocupe chiar ziarurile din Capitală, ca fiind de-o importanță mare, merită să ne oprim asupra unor considerații în strânsă legătură cu această instituție.

Desigur intenția noastră dela început nu poate fi aceea de-a arăta lipsurile unei Biblioteci Universitare, nici prin fixarea unor sisteme noi după instituții Apusene, irealizabile, însă deocamdată ne oprim asupra unor considerații de ordin mai secundar însă cari sunt indispensabile unei instituții superioare.

Este știut faptul, „că mai toate instituțiile cari au un lung trecut, sunt expuse din când în când la un îndoit pericol; a nu fi bine înțelese de opinia publică. Și ceace este mai îngrijitor a pierde însele sentimentul efice, pentru a-se adopta la rosturi noi și la scopuri noi, isvorite, din situații politice sociale noi.

Din acest punct de vedere, nici chestiunea Bibliotecii Universitare din Cluj, uu trebuie să ne mire.

Și cum opinia publică se ocupă de tot și voește nu fără motiv a-și da seama de tot, credem, că nu este inutil a-i explica mai distinct, ceace știe mai puțin confuz. Căci se pune întrebarea are oare o Bibl. Univ. drept existență în sânul societății „Națiunii”.

Deoarece ca așezământ național o Bibl. Univ. îndeplinește o necesară și profundă funcție socială și pentru a putea servi cerințelor obștești ale publicului românesc din când în când la anumite epoci se impune problema reînvierii ei, adecă trebuința ei de-a se acomoda la o nouă stare și situație națională.

Deci, înainte de toate o Bibliotecă Universitară, trebuie să se prezinte sub un aspect pur-național.

În afară de activitatea-i științifică, mai are o sferă de acțiune mai întinsă, cum este aceea de-a raporta tot ce se face în alte părți pentru progresul literaturii, artei și științei. Ea trebuie să facă comunicări, dări de seamă și a da consultații, când se cer din partea organelor de Stat.

Aceasta în ce privește esența ei științifică.

A sta în legătură cu străinătatea, pentru a ne raporta de tot ce se face pentru progresul artei și științei este o înaltă cinste și datorie în același timp din partea oricărei Biblioteci Universitare.

Chiar limitată la acest rol, ea exercită o influință binefăcătoare asupra lumii.

Acestea noi necesități, noi organizații, desigur implică obligații noi pentru a putea răspunde splendeidei chemări ca instituție reprezentativă a Națiunii.

Căci unei Bibl. Univ. pe lângă local înire altele îi trebuiesc funcționari științifici pentru a-și putea îndeplini înalta ei menire.

Nu voim nici pe departe cu această ocazie a arăta lipsurile din acest punct de vedere a Bibliotecii Universitare din loc, care nu știm dacă își are anuară său, ci a fi arătat numai că a cade în această greșală e tot ce se poate mai explicabil, că o Bibliotecă Univ. are o activitate mai întinsă. Și că e timpul a se acomoda noilor situații politice-sociale.

Căci, încă odată repetăm o Bibl. Univ. reprezintă funcția specifică de reprezentanță permanentă a intereselor înalte științifice ale Națiunii.

Stan Adam
stud. în lit. și fil.

Teatrale.**Premiera „Sorana“**

Această piesă este scrisă de cunoscutul nuvelist Brătescu-Voinești. Dacă să dănsul e tare în nuvele, nu în scenă, că și piesele teatrale să-i fie între primele. Este bun și foarte real conținutul acestei piese, dar nu are lărgit meritul. Anume în persoana Soranei dănsul pune tot ce poate fi într-o față bun, frumos, corect și mai seamă capabilitatea de sacrificiu aproape supra-omenesc și de necrezut. Dacă nu prea există astfel de personalități, cari să-și jertfească cinstea și iubirea spre a salva fericirea unei femei, și după cum vom vedea în conținut, păcatul și imoralitatea să se acoperită și nepedepsită. Astfel un flet slab, după această piesă ajunge convingerea că se iartă ori-ce faptă corectă și nu-și ia pedeapsa cuvenită. Nu-i iertat a da răul în public, să a-i arăta urmările și pedeapsa ce trebuie să vie, căci e știut că acesta vinde rădăcini cu mult mai ușor, decât exemple bune.

Această față tânără este profesoara Olguței, fetița soților Cruceru, care e în vacanță la dânsii, în semn de recunoștință pentru îngrijirile date mamei lor în decursul boalei. O iușcă mult și o consideră ca pe o sora a Olguței, tocmai de aceea îi zice familiar „Sorana“ (Sora Ana). Intrebat de Cruceru e călătorit, iar tânără soție primește pe prietinel său Barbu Peșeanu, dar soțul reintorcându-se de neașteptate, Sorana se angajază să se dăreze pe tânăr, fără a fi văzut. Prin întâmplarea face ca dl Cruceru să observe furișarea lui, urmând ca să se presupuneri rele să ștergă toată iluzia și să păstra pentru această tânără profesoară. El destăinuște soției sale curajul cu care această față frumoasă străine în casa lui. Bineînțeles soția nu încearcă a-l convinge să renunțe la soț, fiind în joc propria ei viață. Lasă ca Sorana să-și piardă toată viața și cinstea de care se bucura în viața dlui Cruceru și a fiului său. Lucrul se complică însă când Sorana se hotărăște a lua de soție pe tânăr, pe care o iubește din tot sufletul și se observă chiar o iubire reciprocă din partea ei. Dar când tatăl ei destăinuște ceea-ce e convins că e adevărat, fiul desperat vrea să-și ia viața și să o întrebe adevărul. Sorana vine însă d-na Cruceru, căutând să găsească o posibilitate să împiedece această divorțare dintre Mișu și Sorana. Li se pune să călătorească, dar fiindcă Sorana nu vrea, d-na Cruceru roagă pe Sorana să părăsească casa, căci o amenință primejdia descoperirii adevărului. Sorana la început indignată de presupunerile dlui Cruceru, dar mai târziu când soția vinovată amenință că va sinucide, dacă se va descoperi că ea e, biata față cedează și pleacă, rămânând în locui vinovată și distrusă și fericirea proprie și a tânărului, pe care cu greu se consolează.

Ni-se spulberă deci credința, că există o putere care mai curând decât mai târziu va ști să pedepsească pe merit faptele nesocotite și nejuste ale astor fel de cazuri.

Artiștii la rândul lor au fost la mijloc. Dna Landry a redat bine pe Sorana care avea totuși o mustare pe obrazul ce-l comisese. Sorana în Drama de Vald a fost potrivită, dar nu totdeauna sigură de sine. Dna Hodoș în rolul Soranei a fost cât se poate de corectă și strălucită. Dl Ștefănescu a avut o interpretare bună în tot cursul reprezentației, iar dl Șerban a simțit în adevărul lui Mișu la început fericit, apoi decepționat. Am mai remarcat pe dl Vasilescu cu jocul său viu și expresiv în rolul cumnatului dlui Cruceru, care e mai mult un episod plăcut în piesă, necontribuind la desfășurarea acțiunii.

Anca.

Fraudele dela Direcțiunea Reg. CFR. din Cluj

Fraude de cca 2 milioane în sarcina impieगतului V. Condeescu.

Cu 2 săptămâni înainte au sosit mai multe denunțuri la Serviciul Contencios al Dir. Reg. C. F. R. Cluj în contra impieगतului V. Condeescu, acuzat de defraudarea alor 2 milioane lei. Serv. Contencios deodată cu Parchetul local a început anchetarea cazului Condeescu.

Ancheta a dovedit lipsa, respective defraudarea sumei de 1.740.000 lei, bani ridicați de Condeescu cu listă de plată falsă și cu diferite acte, cari toate au fost distruse de acest impieगत defraudator.

Condeescu simulează nebunia. Din aceasta cauză nu s'a ordonat întâi arestarea preventivă, ci s'a delegat medici pentru consultarea stării mintale a lui Condeescu.

Condeescu Vasile și-a început cariera sa din Ardeal acum patru ani în gara Teiuș, ca impieगत de unde a ajuns la Direcțiunea din Cluj. Tânărul impieगत a sosit la Cluj cu un singur geamantan, iar azi dispune de milioane, casă proprie, automobil. Lumea credea

povestea, că tatăl său e generalul Condiescu, azi însă s'a dovedit că bătrânul Condeescu, adevăratul părinte al acestui om rățacit e funcționar de poștă în pensiuie, sărac de vai de el, dar cinstit, care dorea un viitor mai onest băiatului său.

Condeescu nega și amenința, că în caz de deținere vor intra cu el în puscărie mai mulți funcționari superiori dela Dir. C. F. R.

S'a găsit la el 170.000 lei bani gata și o poliță de 110 mii lei.

Dl Teodorescu, șeful lui Condeescu protestează, că ar fi știut ceva din machinațiile funcționarului său, pe care l'a cunoscut, om cinstit.

Ancheta încă nu e terminată și merge cu încetul din cauza nimicirii dosarelor și dovezilor necesare.

Tot vinovați în aceasta cauză sunt superiorii dlui Condeescu. Neglijință nemaipomenită.

După terminarea anchetei vom reveni.

ach.

Succesul tenorului Tr. Grozăvescu la Berlin.

Marele tenor român T. Grozăvescu a fost invitat de curând să cânte la Berlin pe cea mai mare scenă de Operă germană: la Deutsches Opernhaus. Aici a jucat ca oaspe în trei opere cu succes vrednic de admirat și de lăudat.

Prima a fost „Aida“ în care dl Grozăvescu a redat un Radames cu totul perfect atât în jocul de scenă cât și în mănuirea vocii sale clară, sonoră de un timbru curat și o tehnică sigură. Cu toate că atunci sosit, n'a făcut nici repetiție, n'a cunoscut nici orchestra nici partenerii și nici scena.

Cea mai însemnată parte însă a fost, că dl Grozăvescu a obținut să cânte în românește, ceea ce îi face mare cinste, și par'că prin dânsul ne simțim și noi mai mult. Astfel pe cea mai riguroasă scenă a Berlinului a răsunat prin dânsul așa de dulce și de frumos muzicalitatea limbei noastre. Tot astfel și în „Bohéma“ dl Grozăvescu a obținut succese strălucite. Vom lăsa să vorbească câte-va cuvinte dintre acelea ale marelui critic berlinez Leopold Schmidt din „Berliner Tageblatt“... „Rudolf a fost cântat de dl Traian Grozăvescu așa de bine, că angajarea acestui Român e de recomandat și de dorit; o astfel de frumoasă expresivă și tehnic superioară voce de tenor, ar fi un câștig“... iar „Deutsche Allgemeine Zeitung“ spune:

„Numai eri am avut ocazia să-l auzim ca Rudolf în Opera lui Puccini „Bohéma“ și după primele măsuri s'a putut remarca că posedă fără îndoială un prodigios organ. — Această voce care domină prin ușurință acomodării toate registrele până la cele mai înalte note, este curată, este privită ca material și una din cele mai splendide din câte se găsesc... Ne putem face deci o idee, despre tot ce este tenorul Grozăvescu în streinătate.

În a treia operă: „Tosca“ a jucat pe Cavaradossi și nu avem cuvinte a descrie felul superior cu care a mișcat într'atât publicul berlinez, încât acesta l'a scos la rampă de 12 ori. Ce mult trebuie să-i fi plăcut acestui public rece și greu de entusiasm.

„Der Tag“ vorbind despre asta zice că tânărul român are una dintre cele mai frumoase voci de tenor, plină de strălucire și de conducere artistică.

Li dorim ca frați și compatrioți să ajungă limita pe care nimeni altul n'a întrecut-o și să rămână unul dintre cei mai sărbătorii artiști atât la noi, cât și în streinătatea, care a început să-l iubească și să-l aprecieze ca pe un adevărat fiu al artei.

Anca.

Informațiuni

— Cu începerea dela numărul viitor ziarul nostru va fi complet reorganizat și îmbunătățit colaborând și dl Adonis Popov.

— Somajul metalurgiei noastre. După cele ce ni se comunică din Transilvania, criza economică, care a influențat asupra întregii industrii din țară, are o înrăurire foarte defavorabilă asupra fabricelor de mașini. Comenzile ce li se dau sunt neîndestulătoare pentru a da fabricilor metalurgice o ocupațiune continuă, chiar la puținele investițiuni noi ce se fac, în loc ca ele să fie însărcinate cu executarea lor, sunt date fabricelor din Germania, Cehoslovacia și Ungaria și în timp ce acestea lucrează, stabilimentele noastre mecanice sunt silite să concedieze lucrătorii din cauza lipsei de lucru. Această stare de lucruri, atât de dăunătoare pentru categoriile lovite, trebuie neapărat remediată. În acest scop inspectorii industriali ai Ministerului de Industrie ar putea să intervină la celelalte întreprinderi industriale, în favoarea industriei noastre mecanice, care poate concura, sub toate raporturile, cu acele din străinătate.

— Proiectul legii chiriilor. Noul proiect de lege al chiriilor a fost luat Vineri în considerațiune, iar Duminecă a început discuțiunea proiectului pe articole.

— Dl Murășan dela Dir. Gen. fost în comisia specială I. de impunere de pe lângă Adm. Fin. a fost rechemat din sus numita comisie, înmulțindu-se lucrările dsale la Dir. Generală.

— Judecător dat afară din slujbă. Judecătorul N. Hagiescu dela tribunalul din Teleorman a fost dat afară din slujbă pentru că a luat mită și nu și-a făcut datorița.

— Urmările brutalităților dela manifestația A. Bărescu. Comandantul jandarmăriei detașată lângă Prefectura poliției locotenentul Cotiș a fost transferat la Oradea-Mare, în urma celor întâmplate la manifestația din 16 Martie a. c. iar în locul lui a fost trimis locotenentul Mărunțianu. Credem că noul comand. al jandarm. urbane va fi mai calm și nu așa sărguincic, ca anteriorul său.

— Biblioteca Universității Cluj în legătură lămurile precizate în ziarul „Clujul“ de către studentul Stan Adam, ne informează, că privitor la tăcerea semnificativă asupra Bibliotecii Universității semnalată în ziarul „Infrățirea“, crede, că i-se vor da dlui Stan Adam deslușirile necesare, iar chestia funcționarilor unguri dela această bibliotecă o crede destul de clar arătată în ziarul „Patria“ prin articolul „Răspuns la „întrebare“, încât crede inutil a mai reveni asupra acestei chestii.

† Ovid Gherasin, administrator la Spitalul de Ortopedie și chirurgie infantilă, a decedat subit. Ovid Gherasin a fost un foarte apreciat funcționar.

— Ziarul rusesc „Drry“ care apare la Berlin anunță că în timp de o lună s'au ridicat de pe străzile Moscovei cadavrele a 1025 copii, morți din cauza înghețului.

— Hoț în haine de căpitan. Jandarmeria din comuna Criciova, jud. Caraș-Severin, a reușit să prindă o bandă de hoți, dintre cari unul purta haine nouă-nouțe de căpitan, patru revolve la brâu și o pușcă în spina. Conducătorul bandei era săteanul Voicu Bileanul, la care s'au găsit furături în preț de 30 de mii de lei.

— Papa dela Roma este grav bolnav.

— Din Zalatna ni-se scrie că M. Regele, prin înaltul decret nr. 833, la propunerea Ministerului instrucțiunii publice, a binevoit a conferi Sf. Sale Părintelui Iacob Domșa protopop acolo, medalia „Răsplata muncii pentru învățământ clasa I.“. Inteligența din loc i-a făcut Sf. Sale din acest prilej o frumoasă serbare de stimă și dragoste.

— P. V. Ordinariat de Gherla a numit pe pâr. Corneliu Bud de paroh la Suciul de sus, pe pâr. Victor Fărcaș de paroh la Giurtelecul Hodolului, pe pâr. Aurel Papiu de paroh la Nicola, pe pâr. Pavel Boca de paroh la Valasut, pe pâr. Mihail Berinde de paroh la Seini, iar pe pâr. Victor Pașca de paroh la Lăpușul-românesc.

— Când poți dormi în parlament? Fără îndoială, că parlamentul e un loc pentru oameni serioși; doar acolo se făuresc legile țării! Cu toate acestea, în nesfârșit! șir de vorbiri se întâmplă, că câte un deputat se plictisește! S'a întâmplat, că în Camera Comunelor engiezi, nu demult a adormit un viconte, membru al camerei. Vecinii săi indignați, au intervenit la chestorul camerei, să-l aducă la rezon. Chestorul a venit la cel ce dormia, dar constatând, că vicontele doarme liniștit, nu sforăe, deci nu conturbă debaterile deputaților, procurându-se la regulamentul lui l'a lăsat în pace să doarmă mai departe. Iată deci: poți dormi în parlament, numai să nu horcăi.

— Nou de tot. Ziarul „Universul“ anunță contopirea grupărei dlui Argetoianu cu aceia a dlui N. Iorga.

Urcarea lefurilor funcționarilor C. F. R.

Lefurile funcționarilor, după cum am mai accentuat, s'au urcat după curba Lalescu modificată.

Urcarea, care este minimală nefiind în proporție cu scumpetea, în situația funcționarilor C. F. R. n'a adus nici o îmbunătățire, avându-se în vedere, că acestor funcționari li-s'au retras primele.

Funcționarii C. F. R. din acest motiv caută să obțină remediarea nedreptății, care s'a săvârșit contra lor în privința aceasta.

— Grecia a fost declarată oficios republică, detronându-și dinastia.

— Moarte subită. În 24 curent a murit subit în apoplexie în Hotel New-York comerciantul Alexandru Groszmann, care a fost în trecere prin Cluj. S'a găsit la el 49.000 lei bani, diferite acte și legitimație. Parchetul a dat voie de înmormântare. Familia a fost avizată de către poliție.

— În America de Nord s'a descoperit 25.000 diplome false de tot felul mai cu seamă de medici. Senatorul Cooperland a descoperit „Fabrica de Diplome”. Jidanii le vindeau cu 80—100 dolari bucata.

— C. F. R. în gările mai mari vor da dela 1 Aprilie bilete directe de călătorie în Ungaria.

— Moneda metalică procurată din Belgia de către Banca Națională pentru înlocuirea monedelor de hârtie de 1, 2 și 5 lei, a sosit deja în țară, însă lipsește din stoc o mai mare sumă, care se cifrează la 4½ milioane. Cercetările pornite pentru descoperirea furătorilor n'au înregistrat până acuma nici un rezultat.

— Regele George al Greciei și principele Nicolae au fost poclamați membri de onoare ai Jockey-Clubului din București.

— Di Jean Bobescu își ține al doilea concert simfonic în 29 Martie Sâmbătă la orele 8 seara în sala prefecturei. Biletele acestui concert simfonic, care se manifestă mare intercs, se găsesc la librăria Anca.

— Injughiare. În comuna Ragla, fiind la o nuntă mai mulți săteni cari petreceau, din neînțelegeri ce sau iscat între dânșii, săteanul Pompeiu Jeddianu scoțând un cuțit a amenințat în dreapta și stânga. Victima a căzut însuși vărul bun al lui, numit Tănase Pop, care a fost injughiat și care după 4 zile a sucombat, având atins un plămân de cuțitul agresorului. Agresorul a fost depus. Să comentează cazul acesta care a lăsat o impresie adâncă printre săteni căci asemenea caz nu s'a întâmplat în pacinica comună, nici cu 30 ani în urmă.

Prim-redactor responsabil: **V. I. Moldovan.**

S'a pierdut brevetul de Industrie (pentru haine vechi) cu numele Soția lui Iacob Szilágyi str. Cloșca No. 16. Rugăm restituirea lui, căci în caz contrar se declară fără valoare în mâna oricui s'ar afla. Restituirea brevetului se va onora.

CĂUTĂM

imediat corespondenți pentru ziar în toate orașele din Ardeal. Doritorii vor adresa Administrației ziarului „Clujul” oferte împreună cu o corespondență de probă.

Cei cari vor fi acceptați, vor primi gazeta gratis și onorar.

Către abonații noștri Români Americani!

Donăți clopote, ornate și vestimente bisericesti pentru comunele voastre din Ardeal. Faceți comanda și cereți oferte dela ALEXANDRU ANCA, Cluj Piața Unirei 32.

Mașini de tipografie de vânzare americane cu ramă de 33x23 și 46x33, nu funcționează din lipsă de reparație. Ambele 50.000 Lei. Adresa: **Librăria Anca, Cluj.**

Alexandru Anca Cluj

și se află de vânzare următoarele:

Teatre:

A apărut în editura Librăriei Piese teatrale și Poezii

cele mai bune pentru sărbări școlare și populare.

- * „A fost odată” (poporală 3 acte) de Nic. Tințariu — 20—
- * „Doamna mea” (poporală 1 act) de Nic. Tințariu — 15—
- * „Gura Lumii” (poporală în 3 acte) de Nic. Tințariu — 20—
- * „Dușmanii” (poporală 3 acte) de Nic. Tințariu — 15—
- * „Pentru patrie” (poporală 4 acte de Nic. Tințariu — 15—
- * „Petitorii” comedie într'un act de Nic. Tințariu — 15—
- * „Puiu Codrului” piesă haiducească 3 acte de Nic. Tințariu — 20—
- * „Nevasta mea fie îngeri ca ea” (poporală 3 acte) de Nic. Tințariu — 15—
- * „Fiecare cu a lui” (comedie 3 acte) de A. Șerbănescu-Buzău — 20—
- * „Oginda fermecată” (lirică 4 acte) I. Jasinsky — 15—
- * „Doine și Chimituri” adunate din gura poporului de „Simianic” — 15—

Diferite:

- * „Inima mea” (cântece populare) — 15—
- * „Imnuri Românești” (cântăce naționale) — 10—
- * „Ecouri” de Traian Dumbrava — 5—
- * „Umoristice” (Glume) de Costi — 15—
- * „Versuri din Război” (poezii populare) — 10—
- * „Iubirea” (notă muzicală) pentru Pian și voce — 15—
- * „Imnul Studențesc Creștin” pentru Pian și voce — 15—
- * „Căldare” cărți cu târgurile — 10—40 Lei
- * „Dicționar” român-maghiar — 5—
- * „Carte de visuri” — 5—
- * „Observări critice dela adunările învățătoarești de I. Pavelea — 5—

- * Istorie și Fantazie nouă evoluții în istoria românilor de I. Pavelea — 20—
- * „La izvoarele vieții” de M. Velea — 10—
- * „Pentru Macedonia” imperativul nostru național de M. Dragnea — 10—
- Scrisori de iubire de după mai mulți autori — 10—
- * „Aventurile fantastice” ale lui Williams Gotthard roman — 10—
- * „Nenorociții” (roman) de A. Șerbănescu-Buzău — 8—
- * „Trepeticul” (expl. semnelor) — 8—
- Numirea nouă și veche a străzilor orașului Cluj — 6—

Cărți școlare:

- * A. B. C-dar fonomic (pt. Șc. mag.) de Dr. Szentpéteriné — 20—
- * Aritmetică pt. cl. I. șc. de ucenici de Cr. Epure — 30—
- * Geografia județului Alba de Jos în limba maghiară de Dr. Szentpéteriné — 15—
- * Geografia jud. Cojocna în limba maghiară de Dr. Szentpéteriné — 15—
- * „Iuliu Caesar de bello Gallico” manual pt. cl. V—VI. de Traian Popa prof. de liceu — 35—
- * „Lecții de limba română” de prof. Murășan — 20—

Cărți preoțești:

- Carte de rugăciuni, Mângăerea Sufletului de I. Genț — 20—
- Carte de rugăciuni, Mângăerea Sufletului de I. Genț ediție de lux — 100—
- * „Predici la Morf” de prot. I. Marga — 95—
- * „Predici pentru postul mare” (ciclu dublu) de protopop I. Marga — 30—
- * „Pastorul sufletească” (I—VI. vol.) — 120—

Juridice:

- * „Crisa valutară și asanarea ei” de Dr. M. Șerban — 25—
- * „Legea de execuție” trad. de Dr. Barta și Dr. Hancu — 60—
- * „Vademecum” rom.-mag. de Dr. Kövos — 60—
- * „Jurnal de term. adv.” (cu pereți tari, folosibil pe orice an) — 50—

Medicale:

- * „Cartea Moașelor” de Dr. Grigoriu pentru toate femeile — 120—

Cele cu semnul (*) sunt nou apărute. La comandă banii se trimit înainte plus porto.

Toate prețurile sunt rezervate și pentru streinătatea dublu.

Cereți lista de cărți școlare, Preoțești Juridice, Medicale, tipărituri și ornate bisericesti.

Telefon 124.

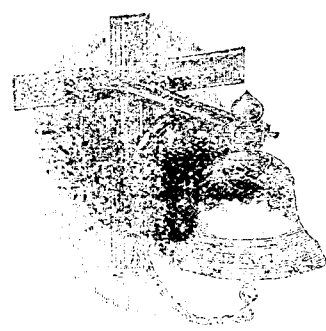
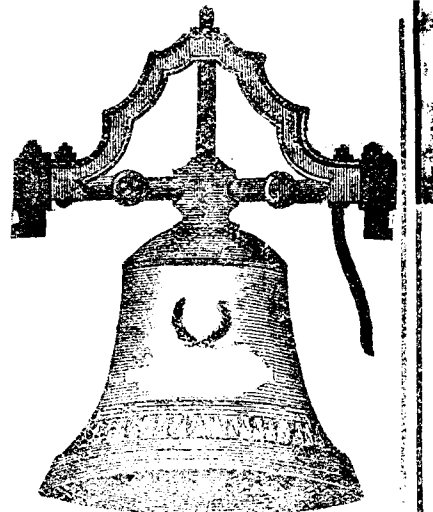
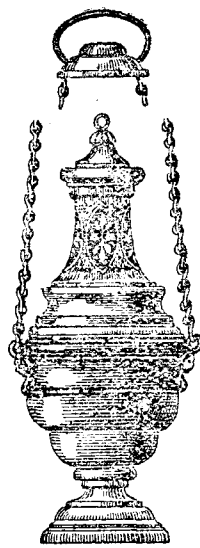
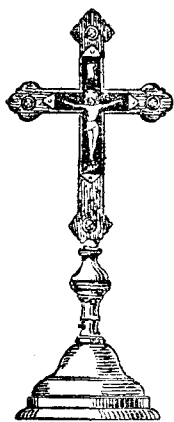
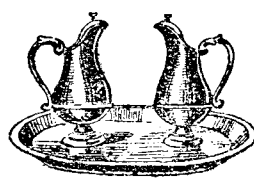
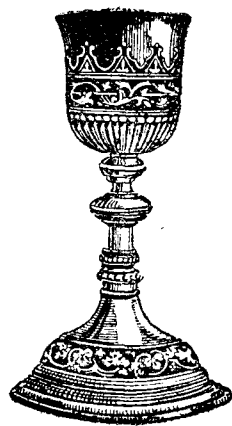
1870

Distins cu medaile de argint și mai multe diplome

Fabrica română ardeleană de clopote patentate
Mare deposit de Ornate bisericesti, librărie și tipografie
Alexandru Anca, Cluj

Înainte succesorii lui Efraim Andrásófszky.

Birourile: CLUJ, Piața Unirii 32 și Reg. Maria 14. Fabrica C. Victoriei 36.

Unica fabrică în țară, care pregătește clopote patentate de prima calitate după vechiul recepti Andrásófszky, care a fost premiat cu medale de argint și mai multe diplome la diferite expoziții. Durabilitatea tonului armonia și exactitatea pregătirii să garantează pe mai mulți ani. — Înainte de a face comandă ori unde, cereți informații și oferte de prețuri dela fabrica noastră. Veniți, Vedeti și va convingeți.

Tiparul Instit. de Arte Grafice Alexandru Anca, Cluj.